

sözleşme dışı imalâtlara ilişkin iddiaları ile ilgili olarak da mahallinde keşif yapılarak sözleşme dışı fazla imalât yapıp yapılmadığı tespit ve yapılmış ise Genel Şartname maddeleri aşan kısım içinde vekâletsiz iş görme hükümleri uyarınca yapıldıkları mahalli piyasa rayiçleri ile bedelinin hesaplanması gereği Sözleşme dışı fazla imalât eser sözleşmesinde kararlaştırılmamış olmakla birlikte sözleşmenin ifası sırasında iş sahibinin talimatı ile ya da iş

sahibinin talimatı olmaksızın işin gereği olarak yüklenici tarafından yapılan ve iş sahibi yararına olan iş ve imalâtlar olarak tanımlanmaktadır Sözleşme dışı fazla imalât bedelinin iş sahibinden istenebilmesi için bunların iş sahibinin talimatı ile yapılmış olması zorunlu değildir Fazla imalât bedelinin sözleşmede bu konuda hüküm varsa sözleşme hükümlerine yoksa TBK nın maddelerinde düzenlenen vekâletsiz iş görme hükümleri gereğince yapıldığı yıl mahalli piyasa rayiçlerine

göre hesaplanması gerekir

15. Hukuk Dairesi

2019/3228 E. , 2020/1645 K.

.

“İçtihat Metni”

Mahkemesi :Asliye Hukuk Mahkemesi

Yukarıda tarih ve numarası yazılı bozmaya uyularak verilen hükmün temyizen tetkiki taraf vekillerince istenmiş ve temyiz dilekçelerinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla dosyadaki kağıtlar okundu gereği konuşulup düşünüldü:

– K A R A R –

Dava, eser sözleşmesinden kaynaklanmış olup, haksız fesih nedeniyle kâr kaybı, iş bedelinden bakiye alacak, sözleşme süresinin uzaması nedeniyle fiyat farkı alacağı ile fazla imalât bedelinin tahsili istemine ilişkindir. Mahkemece davanın kısmen kabulüne, diğer taleplerin reddine dair verilen karar, taraf vekillerince temyiz edilmiştir.

1-Dosyadaki yazılara ve mahkemece uyulan bozma kararı gereğince inceleme yapılarak hüküm verilmiş olmasına, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına ve bozmanın şümulü dışında kalarak kesinleşen cihetlere ait temyiz itirazlarının incelenmesinin artık mümkün olmamasına göre ve özellikle karar başlığında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yerine Bayındırlık ve İskân Müdürlüğü'nün gösterilmiş olması maddi hataya dayalı olup mahallinde her zaman düzeltilmesinin mümkün bulunmasına göre davalı vekilinin tüm, davacı vekilinin aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiş, reddi gerekmiştir.

2-Dairemizin hükmüne uyulan 12.06.2017 gün 2016/2470 Esas, 2017/2523 Karar sayılı bozma ilamında, diğer bozma sebepleri yanında davacının sözleşme dışı imalâtlara ilişkin iddiaları ile ilgili olarak da mahallinde keşif yapılarak sözleşme dışı

fazla imalât yapıp yapılmadığı tespit ve yapılmış ise Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 21, 22. maddeleri, aşan kısım içinde vekâletsiz iş görme hükümleri uyarınca yapıldıkları mahalli piyasa rayiçleri ile bedelinin hesaplanması gereğine işaret edilmiştir.

Sözleşme dışı fazla imalât, eser sözleşmesinde kararlaştırılmamış olmakla birlikte sözleşmenin ifası sırasında iş sahibinin talimatı ile ya da iş sahibinin talimatı olmaksızın işin gereği olarak yüklenici tarafından yapılan ve iş sahibi yararına olan iş ve imalâtlar olarak tanımlanmaktadır. Sözleşme dışı fazla imalât bedelinin iş sahibinden istenebilmesi için bunların iş sahibinin talimatı ile yapılmış olması zorunlu değildir. Fazla imalât bedelinin sözleşmede bu konuda hüküm varsa sözleşme hükümlerine, yoksa 6098 sayılı TBK'nın 526 ve devamı maddelerinde düzenlenen vekâletsiz iş görme hükümleri gereğince yapıldığı yıl mahalli piyasa rayiçlerine göre hesaplanması gerekir. Yapım İşleri Genel Şartnamesi

Sözleşmesi'nin eki ise şartnamenin 21 ve 22. maddeleri gereğince götürü bedelli işlerde %10'unun birim fiyatlı işlerde %20'sine kadar iş artışı ve ilave işlerin sözleşme bedelinin fiyatlarıyla, bu oranı aşan sözleşme dışı fazla imalâtların TBK'nın 526 ve devamı maddelerinde düzenlenen vekâletsiz iş görme hükümleri uyarınca ve yapıldığı yıl mahalli piyasa rayiçleriyle hesaplanması gerekir (Yargıtay 15. Hukuk Dairesi'nin 21.09.2017 gün 2016/168 Esas, 2017/3097 Karar, 22.09.2016 gün 2015/6210 Esas, 2016/3993 Karar, 03.04.2017 gün 2016/6501 Esas, 2017/1481 Karar sayılı ilamları).

Bu durumda mahkemece bozmaya uyulduğu ve bu halde bozmada belirtilen hususlar lehine olan taraf için usulü kazanılmış hak oluşturacağı, bozma ilamı uyarınca inceleme yapıp karar verilmesi zorunlu olduğu (09.05.1960 gün 21/9 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı), az yukarıda da açıklandığı üzere sözleşme dışı fazla imalât bedelinin iş sahibinden talep edilebilmesi için iş sahibinin talimatıyla yapılmış olması da gerekmediğinden bozmadan sonra mahallinde yapılan keşfe bağlı

olarak raporu düzenleyen bilirkişi kurulundan; davacı yüklenici tarafından iş sahibinin talimatı olmasa dahi yapılan sözleşme dışı fazla imalât olup olmadığı varsa bunların neler olduğu, iş sahibi yararına olup olmadığı ile yapılmış ve iş sahibinin yararına ise sözleşmenin götürü bedelli ya da birim fiyatlı yapılmış olmasına göre %10 ya da %20'sinin sözleşme fiyatlarıyla bu oranı aşan fazla imalâtların TBK'nın 526. maddesi gereğince yapıldığı tarihteki mahalli piyasa rayiçleri ile bedeli konusunda gerekçeli ve denetime elverişli ek rapor alınıp değerlendirilerek ve davacının bozmadan sonra verdiği açıklama dilekçesindeki sözleşme dışı işle ilgili talep miktarı da göz önünde tutulmak suretiyle sonucuna uygun bir karar verilmesi gerekirken, iş sahibinin proje harici veya fazladan bir imalât yapılması için verilmiş talimat belgesi bulunmadığından fazla imalât bedeli istenemeyeceğine dair bozmadan sonra alınan bilirkişi raporundaki görüşe itibar edilerek sözleşme dışı fazla imalât bedeline ilişkin talebin de reddi doğru olmamış, kararın bozulması uygun bulunmuştur.

SONUÇ: Yukarıda 1. bentte açıklanan nedenlerle davalının tüm, davacının diğer temyiz itirazlarının reddine, 2. bent uyarınca kabulü ile hükmün davacı yararına BOZULMASINA, ödenenden 5766 sayılı Kanun'un 11. maddesi ile yapılan değişiklik gereğince Harçlar Kanunu 42/2-d maddesi uyarınca alınması gereken 218,50 TL Yargıtay başvurma harcının mahsup edilerek, varsa fazla alınan temyiz harcının temyiz eden davacıya iadesine, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 13/j maddesi gereğince davalıdan harç alınmasına yer olmadığına, karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme isteminde bulunulabileceğine 17.06.2020 gününde oybirliğiyle karar verildi.